Eerste Kamer der Staten-Generaal **I**

Vergaderjaar 2026-2027

36 410 VII Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 2024

32 847 Integrale visie op de woningmarkt

V[1] **VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG**
Vastgesteld 19 november 2026

De vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat / Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening[2] heeft schriftelijk overleg gevoerd met de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening over **permanente bewoning van recreatiewoningen.** Bijgaand brengt de commissie hiervan verslag uit. Dit verslag bestaat uit:

- De uitgaande brief van 29 september 2026.
- De antwoordbrief van 16 november 2026.

De griffier van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat / Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

Dragstra

[1] De letter V heeft alleen betrekking op 36 410 VII.
[2] Samenstelling:
Van Aelst-Den Uijl (SP), Baumgarten (JA21), Beukering (Fractie-Beukering), Croll (D66), Crone (PRO), Van Gasteren (Fractie-Van Gasteren), Van der Goot (OPNL), Hartog (Volt), Holterhues (ChristenUnie), Janssen-van Helvoort (PRO), Jaspers (BBB), Kanis (D66), Kemperman (FVD), Van Kesteren (PVV), Klip-Martin (VVD), Kluit (PRO), Van Langen-Visbeek (BBB), Lievense (BBB) (voorzitter), Van der Linden (VVD), Martens (PRO), Van Meenen (D66), Meijer (VVD), Nicolaï (PvdD), Rietkerk (CDA) (ondervoorzitter), Van Rooijen (50PLUS), Van de Sanden (Fractie-Van de Sanden), Steenkamp (CDA), Thijssen (PRO), Visseren-Hamakers (Fractie-Visseren-Hamakers), De Vries (SGP), Walenkamp (Fractie-Walenkamp), Van Wijk (BBB)

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT / VOLKSHUISVESTING EN RUIMTELIJKE ORDENING

Aan de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

Den Haag, 29 september 2026

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat / Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 3 juli jl. over de beëindiging van de voorhang van het ontwerpbesluit van de wijziging van het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving dat bestaande permanente bewoning van recreatiewoningen onder bepaalde omstandigheden mogelijk maakt.[3] Naar aanleiding van deze brief en de uitgaande brief van de commissie over het genoemde ontwerpbesluit[4] hebben de leden van de fracties van de **BBB**, **SP** en **FVD** nog enkele vragen aan u.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de BBB

Met grote belangstelling hebben de leden van de **BBB**-fractie kennisgenomen van uw brief over de permanente bewoning van recreatiewoningen. Deze leden stellen graag een aantal vragen.

1. Waarom heeft u ondanks de woningnood besloten om de voorhang van de concept-instructieregel (AMvB) stop te zetten en deze niet verder in behandeling te brengen? Bent u het met deze leden eens dat een regel die je niet kunt of wilt handhaven in feite aangepast zou moeten worden? Deze leden lezen hier graag een toelichting op.

2. Welke praktische knelpunten kwamen naar voren uit de uitvoeringstoets van de Dienst Toeslagen en het onderzoek van Ipsos en RIGO rondom huurtoeslag en de BRP/BAG-registratie?

3. Kunnen bewoners van vakantieparken op basis van deze “terughoudendheid” bij handhaving een beroep doen op huurtoeslag? Deze leden lezen hier graag een toelichting op.

4. Wat vraagt u aan gemeenten ten aanzien van terughoudendheid bij handhaving (overeenkomstig de motie-Wijen-Nass c.s. van de Tweede Kamer[5]) en in welke gevallen blijft handhaving wél noodzakelijk?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de **SP**-fractie hebben kennisgenomen van uw brief van 3 juli 2026. Zij zijn positief over uw besluit om de instructieregel in te trekken en hebben nog enkele vragen over het vervolg.

U heeft aangekondigd dat voor permanente bewoners van recreatiewoningen in schrijnende situaties wordt bekeken of hun woonsituatie kan worden gelegaliseerd. Kunt u toelichten in welke gevallen legalisatie wordt onderzocht?

[3] *Kamerstukken I* 2025/26, 36.410 VII / 32.847, U.
[4] *Kamerstukken I* 2025/26, 36.410 VII / 32.847, S.
[5] *Kamerstukken II* 2024/25, 36.600 XXII, nr. 43.

U geeft aan de transformatie van recreatiewoningen naar permanente woningen door te willen zetten. Deze leden leggen u de vraag voor welke gevolgen dit heeft voor gebieden waar de referentienormen voor onder andere voorzieningen niet worden gehaald. Zijn gemeenten bij deze transformatie ook verplicht extra voorzieningen te realiseren, zoals binnen- en buitensport, zorglocaties, onderwijsinstellingen, en OV-haltes?

Ook kan een transformatie tot permanente woning leiden tot drukker gebruik van de ruimte en een toename van het aantal verkeersbewegingen. De milieuregels voor het bouwen van recreatiewoningen zijn soepeler dan voor het bouwen van een permanente woning. Zo is de Milieuprestatie Gebouwen (MPG)-eis voor recreatiewoningen hoger dan die voor een permanente woning. Ook kan een groeiend aantal verkeersbewegingen van en naar permanente woningen in een recreatiegebied extra druk op de omliggende natuur zetten. Hoe wilt u voorkomen dat de regels voor permanente woningbouw omzeild worden doordat er bewust recreatiewoningen gebouwd worden waarna permanente bewoning direct toegestaan wordt door de gemeente? Hoe weegt u de belangen van natuur en milieu mee in het transformatiebeleid?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van FVD

Tijdens het beleidsdebat over bouwen en wonen, dat op 23 april 2024 in de Eerste Kamer werd gehouden, deed de toenmalige minister van BZK de volgende toezegging, die de leden van de **FVD**-fractie in extenso wensen te citeren:[6]

> De heer **Kemperman** (BBB):
> “Ik mis de aanpak van de vakantieparken waar permanent gewoond wordt, met stress en allerlei gedoogtoestanden. Wij vragen de minister: doe daar ook wat extra, want het lukt de gemeenten schijnbaar niet om dat probleem op te lossen. Het levert per direct 35.000 woningen voor de bestaande voorraad op.”
>
> *Handelingen I* 2023/24, nr. 30, item 10, p. 14.
> Minister **De Jonge**:
> “Er komt een brief over de aanpak voor vakantieparken. Ik kan toezeggen dat ik een onderzoek naar meer permanent gebruik van vakantiewoningen aan die aanpak toevoeg. (…) Dat is dan een onderzoek naar wat het potentieel zou kunnen zijn van permanent gebruik van vakantiewoningen.”

Deze toezegging werd door uw ambtsvoorganger omgezet in een ministeriële instructieregel die volgens uw brief van 3 juli 2026 niet uitvoerbaar lijkt. Dit zou blijken uit de uitvoeringstoets door de Dienst Toeslagen. U schrijft hierover:

“*Om permanente bewoning van recreatiewoningen mogelijk te maken, is de hiervoor genoemde concept instructieregel in oktober 2025 in procedure gebracht. Hierbij is aan uw Kamer tevens aangekondigd dat uit de uitvoeringstoets van Dienst Toeslagen blijkt dat de instructieregel, in combinatie met het huidige huurtoeslagbeleid, niet uitvoerbaar is voor Dienst Toeslagen in het kader van de huurtoeslag.*”[7]

[6] T03907
[7] *Kamerstukken I* 2025/26, 36.410 VII / 32.847, U, p. 2.

Kunt u het onderzoeksrapport en de conclusies van deze uitvoeringstoets aan de Kamer sturen?

Daarnaast schrijft u:

"*Dit komt onder andere door het ontbreken van volledige registraties van recreatiewoningen in de Basisregistratie Adressen Gebouwen (BAG) en Basisregistratie Personen (BRP), en gerelateerde benodigde capaciteit en handhavingsrisico's. De afgelopen maanden is door Ipsos I&O en RIGO onderzoek uitgevoerd naar woonsituaties op vakantieparken, omdat de schatting van de omvang van de doelgroep onzeker was. Op basis van deze onderzoeken valt niet met zekerheid te zeggen dat het aantal verwachte huurtoeslaggerechtigden lager is dan waar in eerste instantie vanuit is gegaan, waardoor de risico's rondom de huurtoeslag blijven. In samenwerking met Dienst Toeslagen is gepoogd mogelijkheden te vinden om de uitvoerbaarheid van de instructieregel te verbeteren, maar er is geen werkbaar alternatief gevonden*."[8]

Kunt u aangeven welke alternatieven er zijn overwogen en op welke gronden deze ook als onhaalbaar werden beoordeeld?

Is overwogen de permanente bewoning eerst toe staan en de juiste en volledige registratie van persoonsgegevens daarna, bij aanspraak op – of aanvraag van – huurtoeslag gewoon in procedure te nemen, zoals dat bij iedere nieuwe aanvraag gebeurt?

Kunt u de Kamer de resultaten van het onderzoek door Ipsos I&O en RIGO naar de omvang van de doelgroep met de Kamer delen? Hierbij ontvangen deze leden ook graag de opdrachtformulering, de onderzoeksaanpak en de resultaten en conclusies.

Tegen de achtergrond van de onuitvoerbare instructieregel zijn deze leden op zoek gegaan naar alternatieve manieren om invulling te geven aan hun uitgangspunt dat de situatie van bewoning onveranderd blijft voor bewoners van recreatiewoningen, tenzij er voor gemeenten redenen zijn om te handhaven zoals bijvoorbeeld bij ondermijning. Wanneer permanente bewoning niet gelegaliseerd wordt en bewoners daadwerkelijk in een recreatiewoning permanent verblijven, welke alternatieven heeft u dan om invulling te geven aan het onveranderd blijven van de – feitelijk – illegale bewoning? Werkt u daarin mee? Is dit niet het mandaat van de gemeente(raden)?

U schrijft ook:

"Als permanente bewoners van recreatiewoningen in dat geval niet in de recreatiewoning kunnen blijven wonen, dan zorgen we ervoor dat zij niet zomaar op straat belanden in tijden van woningnood."[9]

Hoe kunt u toezeggen dat bewoners die uit hun recreatiewoning moeten, omdat zij hier niet permanent in mogen verblijven, 'niet zomaar op straat belanden'?

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat / Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag binnen **vier weken** na dagtekening van deze brief.

[8] *Kamerstukken I* 2025/26, 36.410 VII / 32.847, U, p. 2.
[9] *Kamerstukken I* 2025/26, 36.410 VII / 32.847, U, p. 2.

R. Lievense
Voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat / Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING EN RUIMTELIJKE ORDENING

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 november 2026

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door de leden van de fracties van de BBB, SP en FvD inzake de permanente bewoning van recreatiewoningen. Deze vragen werden ingezonden op 29 september 2026 met kenmerk 182512.

De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

Elanor Boekholt-O'Sullivan

Antwoorden van de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening op vragen van de leden van de fractie van de BBB inzake de permanente bewoning van recreatiewoningen

Vraag 1
Waarom heeft u ondanks de woningnood besloten om de voorhang van de concept-instructieregel (AMvB) stop te zetten en deze niet verder in behandeling te brengen? Bent u het met deze leden eens dat een regel die je niet kunt of wilt handhaven in feite aangepast zou moeten worden? Deze leden lezen hier graag een toelichting op.

Antwoord
Mijn voorganger heeft aangekondigd dat uit de uitvoeringstoets van Dienst Toeslagen bleek dat de instructieregel, in combinatie met het huidige huurtoeslagbeleid, niet uitvoerbaar was voor Dienst Toeslagen in het kader van de huurtoeslag. In samenwerking met Dienst Toeslagen is gepoogd mogelijkheden te vinden om de uitvoerbaarheid van de instructieregel te verbeteren, ook door aanpassing van de instructieregel, maar er is geen werkbaar alternatief gevonden.

Vraag 2
Welke praktische knelpunten kwamen naar voren uit de uitvoeringstoets van de Dienst Toeslagen en het onderzoek van Ipsos en RIGO rondom huurtoeslag en de BRP/BAG-registratie?

Antwoord
De knelpunten in de uitvoerbaarheid komen onder andere door het ontbreken van volledige registraties van recreatiewoningen in de Basisregistratie Adressen Gebouwen (BAG) en Basisregistratie Personen (BRP), en gerelateerde benodigde capaciteit en handhavingsrisico's. Enkele genoemde knelpunten zijn dat registratie van (recreatie)woningen in de BAG niet uniform plaatsvindt waardoor een recreatiewoning niet altijd herkend wordt als zodanig en er geen koppeling aan het toeslagensysteem mogelijk is, er meerdere huishoudens op één adres op een recreatieterrein ingeschreven kunnen zijn, en niet objectief vast te stellen is (met BRP) hoe het huishouden gevormd is.

Vraag 3
Kunnen bewoners van vakantieparken op basis van deze "terughoudendheid" bij handhaving een beroep doen op huurtoeslag? Deze leden lezen hier graag een toelichting op.

Antwoord
Het terughoudend handhaven door een gemeente is op zichzelf niet voldoende voor het ontstaan van recht op huurtoeslag. Dat is omdat de voorwaarden voor de huurtoeslag zien onder andere op de woning, de kale huur, het vermogen en inkomen. Pas in het geval dat een bewoner voldoet aan alle voorwaarden die gelden voor de huurtoeslag, dan kan daar met succes een beroep op worden gedaan.

Vraag 4
Wat vraagt u aan gemeenten ten aanzien van terughoudendheid bij handhaving (overeenkomstig de motie-Wijen-Nass c.s. van de Tweede Kamer) en in welke gevallen blijft handhaving wél noodzakelijk?

Antwoord
Ik heb in mijn brief van 3 juli jl. gemeenten verzocht nadrukkelijk terughoudend te zijn met handhaving, zodat daarmee kan worden voorkomen dat permanente bewoners van recreatiewoningen hun woonruimte verliezen en op straat terecht komen. Tegelijkertijd moet ook handhavend opgetreden kunnen worden in geval van bijvoorbeeld overlast of ondermijnende criminaliteit.

Antwoorden van de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening op vragen van de leden van de fractie van de SP inzake de permanente bewoning van recreatiewoningen

Vraag 1
U heeft aangekondigd dat voor permanente bewoners van recreatiewoningen in schrijnende situaties wordt bekeken of hun woonsituatie kan worden gelegaliseerd. Kunt u toelichten in welke gevallen legalisatie wordt onderzocht?

Antwoord
Het kijken naar alternatieven waaronder bijvoorbeeld legalisatie of anders ondersteuning bij het vinden van andere huisvesting, maken onderdeel uit van de beoordeling en belangenafweging van de gemeente. Ik werk de gemaakte afspraken (uit mijn brief van 3 juli) samen met gemeenten en provincies uit, om nog duidelijker vast te leggen op welke manier de gemeente in schrijnende gevallen de menselijke maat hanteren en welke rol legalisatie daar in speelt. Ik informeer de Tweede Kamer hierover nog voor het einde van het jaar.

Vraag 2
U geeft aan de transformatie van recreatiewoningen naar permanente woningen door te willen zetten. Deze leden leggen u de vraag voor welke gevolgen dit heeft voor gebieden waar de referentienormen voor onder andere voorzieningen niet worden gehaald. Zijn gemeenten bij deze transformatie ook verplicht extra voorzieningen te realiseren, zoals binnen- en buitensport, zorglocaties, onderwijsinstellingen, en OV-haltes?
(…)
Hoe wilt u voorkomen dat de regels voor permanente woningbouw omzeild worden doordat er bewust recreatiewoningen gebouwd worden waarna permanente bewoning direct toegestaan wordt door de gemeente? Hoe weegt u de belangen van natuur en milieu mee in het transformatiebeleid?

Antwoord
Transformatie heeft inderdaad diverse gevolgen, en daarom niet zomaar uitgevoerd worden. In het geval van transformatie van recreatiewoningen, zijn de regels van toepassing die ook voor transformaties van bijvoorbeeld kantoren en winkelruimte naar woningen. Om ondersteuning te bieden aan transformatie daar waar dat mogelijk is, zet ik het Expertteam Transformatie Vakantieparken van de RVO in.

Antwoorden van de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening op vragen van de leden van de fractie van FVD inzake de permanente bewoning van recreatiewoningen

Vraag 1
Kunt u het onderzoeksrapport en de conclusies van deze uitvoeringstoets aan de Kamer sturen?

Antwoord
Het onderzoeksrapport en de conclusies zijn reeds op 2 oktober 2025 aan de Eerste Kamer en Tweede Kamer verzonden als bijlage bij een brief.[10]

Vraag 2
Kunt u aangeven welke alternatieven er zijn overwogen en op welke gronden deze ook als onhaalbaar werden beoordeeld? Is overwogen de permanente bewoning eerst toe staan en de juiste en volledige registratie van persoonsgegevens daarna, bij aanspraak op – of aanvraag van – huurtoeslag gewoon in procedure te nemen, zoals dat bij iedere nieuwe aanvraag gebeurt?

[10] Integrale visie op de woningmarkt (32.847); brief regering; Voorhang Instructieregel permanente bewoning recreatiewoningen en uitvoeringslast Toeslagen (TK 32.847 / 17.050, 1379)

Antwoord
De overwogen alternatieven zien op het inperken van het recht op huurtoeslag en het inperken van de doelgroep van de instructieregel. De alternatieven bleken niet verenigbaar met de doelen van respectievelijk de huurtoeslag en de instructieregel. De door u aangedragen overweging zou hebben geleid tot de impact zoals onderzocht in de uitvoeringstoets.

Vraag 3
Kunt u de Kamer de resultaten van het onderzoek door Ipsos I&O en RIGO naar de omvang van de doelgroep met de Kamer delen? Hierbij ontvangen deze leden ook graag de opdrachtformulering, de onderzoeksaanpak en de resultaten en conclusies.

Antwoord
De onderzoeken van Ipsos I&O en RIGO zijn als bijlage meegestuurd met mijn brief van 3 juli jl. over permanente bewoning van recreatiewoningen.

Vraag 4
Tegen de achtergrond van de onuitvoerbare instructieregel zijn deze leden op zoek gegaan naar alternatieve manieren om invulling te geven aan hun uitgangspunt dat de situatie van bewoning onveranderd blijft voor bewoners van recreatiewoningen, tenzij er voor gemeenten redenen zijn om te handhaven zoals bijvoorbeeld bij ondermijning. Wanneer permanente bewoning niet gelegaliseerd wordt en bewoners daadwerkelijk in een recreatiewoning permanent verblijven, welke alternatieven heeft u dan om invulling te geven aan het onveranderd blijven van de – feitelijk – illegale bewoning? Werkt u daarin mee? Is dit niet het mandaat van de gemeente(raden)?

Vraag 5
Hoe kunt u toezeggen dat bewoners die uit hun recreatiewoning moeten, omdat zij hier niet permanent in mogen verblijven, ‘niet zomaar op straat belanden’?

Antwoorden op vraag 4 en 5
Het is een belangenafweging van de gemeente of en hoe er gehandhaafd wordt om onrechtmatige permanente bewoning tegen te gaan. Voor mij staan daarbij de twee uitgangspunten uit mijn brief van 3 juli centraal. Ik werk deze samen met gemeenten en provincies uit, om nog duidelijker vast te leggen op welke manier de gemeente in schrijnende gevallen de menselijke maat hanteren. Ik informeer de Tweede Kamer en uw Kamer hierover nog voor het einde van het jaar.